

การศึกษาลักษณะและสายพันธุ์ของไก่ชนเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

A study on characteristic and species of fighting cocks in Buriram province

ปภัสสร เต็มภักดี¹, สายรุ้ง โก๊ะรัมย์¹, อัครพล หนูน้อย^{1*} และ นฤมล สมคุณา¹

Papatsorn Tempakdee¹, Sairung Koaram¹ and Ahkarapon Nunoi^{1*}
and Narumon Somkuna

¹ สาขาวิชาสัตวศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

¹ Department of Animal Science, Faculty of Agricultural Technology, Buriram Rajabhat University, Nai Mueang Subdistrict, Mueang District, Buriram 31000

บทคัดย่อ: งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและสายพันธุ์ของไก่ชน ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้นำไก่เข้าชนในสนามชนไก่ จำนวน 152 คน จาก 8 สนาม พบว่า ไก่ชนที่นิยมนำเข้าชนในสนามชนไก่ ไก่ชนสายพันธุ์แท้ คือ ไก่ชนสายพันธุ์พม่า (ร้อยละ 29.5) ไก่ชนลูกผสมสองสายพันธุ์ คือ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมกับไก่ชนสายพันธุ์ไชยอน (ร้อยละ 11.7) และไก่ชนลูกผสมสามสายพันธุ์ คือ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมกับสายพันธุ์ไชยอนและสายพันธุ์ปาก้อย (ร้อยละ 10.0) และลักษณะของไก่ชนที่มีลักษณะที่บ่งบอกว่าชนเก่ง คือ ผิวหนังสีแดงสด (ร้อยละ 96.7) ลักษณะคิ้วนูนเป็นเส้นโค้งไปกับเบ้าตา (ร้อยละ 82.9) ลักษณะอกกว้างใหญ่ (ร้อยละ 68.4) ลักษณะเกล็ดสองแถว (ร้อยละ 52.6) สีของแข้งสีเหลือง (ร้อยละ 48.0) ลักษณะแข้งกลม (ร้อยละ 46.7) ลักษณะหงอนหิน (ร้อยละ 45.4) ลักษณะการเข้าชนสองหน้า (ร้อยละ 34.0) ลักษณะเดือยเข็ม (ร้อยละ 32.9) เขียวหรือเขียวเลา (ร้อยละ 31.1) และเชิงชนเป็นเชิงม้าล่อ (ร้อยละ 20.3) จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่นำไก่เข้าชนในสนามชนไก่ ให้ความสำคัญถึงสายพันธุ์และลักษณะของไก่ชน โดยไก่ชนสายพันธุ์แท้คือสายพันธุ์พม่า เป็นสายพันธุ์ที่นำเข้าชนในสนามชนไก่มากที่สุด แล้วลักษณะที่บ่งบอกว่าไก่ชนเก่งนั้น คือ ผิวหนังสีแดง คิ้วนูนเป็นเส้นโค้งไปกับเบ้าตา มืออกกว้างใหญ่ และมีเกล็ดสองแถว

คำสำคัญ : ไก่ชน; ลักษณะไก่ชน; สายพันธุ์ไก่ชน

ABSTRACT: The objective of this research was to study characteristic and species of the fighting cock in buriram province, by interviewing 152 owners of the fighting cocks, in 8 stadiums. It was found that the popular fightingcock was introduced into the cockfighting field. Pure fightingcocks are Burmese fightingcock (29.5%). Two hybrid fightingcocks are Burmese fightingcock mixed with Saigon fightingcock (11.7%) and three hybrid fightingcock: Burmese mixed fightingcock with two strains. Saigon and Pa Koi species (10.0%) and The characteristics of the fighting cock that showed that the Keng Keng were bright red skin (96.7%), the curved eyebrows with the eye socket (82.9%), the large chest (68.4%), the double-row scales (hundred 52.6%) Yellow Shin's color (48.0%) Round Shin Character (46.7%) Rock Crest (45.4%) Two-faced collision (34.0%) Spur appearance (32.9%) Green or Kheaw Lao (31.1%) and the foot of the horse (20.3%). according to the study, it was found that those who smash the chickens in the cockfighting ground Give importance to the breed and character of the fightingcock by a pure breed fightingcock Is the burmese species It is the breed that is the most imported to bump into the cockfighting field. And then the characteristics that indicate that the cock is good is red skin, eyebrows convex in a curve with the eye socket. Large bosom and has two rows of flake.

Keywords: fighting cock; fighting cock characteristics; species; cock fighting stadiums

* Corresponding author: Ahkarapon_nu@bru.ac.th

บทนำ

ไก่ชนนับเป็นสัตว์เลี้ยงคู่บ้านคู่เมืองของเกษตรกรไทยมาช้านาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นอาหารโปรตีนในครัวเรือน เพื่อความสวยงามและเกมกีฬา ซึ่งไก่ชนมีคุณสมบัติที่ดีหลายประการ เช่น สามารถฟักไข่เองได้ เลี้ยงลูกได้ดี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มีความแข็งแรง ทนทานต่อโรคและมีความสามารถในการขึ้นเชิงการต่อสู้ จนทำให้สามารถสืบทอด แพร่พันธุ์ได้จนถึงทุกวันนี้ ไก่ชน เป็นไก่ที่กำลังกำเนิดและพัฒนาจากไก่พันธุ์พื้นเมืองที่เรียกว่า ไก่กู โดยปกติไก่กู จะมีนิสัยใจคอแตกต่างไปจากไก่สายพันธุ์อื่น ไก่กูเป็นไก่ที่มีหลายสี มีขนาดใหญ่ แต่ปราดเปรียว แข็งแรง มีนิสัยเป็นนักสู้ บินเก่งและทรหด ชอบการต่อสู้ เป็นยอดนักสู้ในสายเลือด เมื่อเจอกันเป็นต้องตีกัน มนุษย์เห็นเป็นความสนุกสนาน จึงจับไก่มาเลี้ยงให้ชนกันกลายมาเป็น การชนไก่ในปัจจุบัน ไก่ชนมีคุณสมบัติที่ดีหลายประการ เช่น สามารถฟักไข่เองได้ เลี้ยงลูกได้ดี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มีความแข็งแรง ทนทานต่อโรคและมีความสามารถในการขึ้นเชิงการต่อสู้ จนทำให้สามารถสืบทอด แพร่พันธุ์ได้จนถึงทุกวันนี้ ไก่ชน เป็นไก่ที่กำลังกำเนิดและพัฒนาจากไก่พันธุ์พื้นเมืองที่เรียกว่า ไก่กู โดยปกติไก่กู จะมีนิสัยใจคอแตกต่างไปจากไก่สายพันธุ์อื่น ไก่กูเป็นไก่ที่มีหลายสี มีขนาดใหญ่ มีความปราดเปรียว แข็งแรง มีนิสัยเป็นนักสู้ บินเก่งและทรหด ชอบการต่อสู้ เป็นยอดนักสู้ในสายเลือด เมื่อเจอกันเป็นต้องตีกัน มนุษย์เห็นเป็นความสนุกสนาน จึงจับไก่มาเลี้ยงให้ชนกันกลายมาเป็น การชนไก่ในปัจจุบัน (นิสิต, 2542) ไก่ชนเป็นสัตว์ที่มีความทรหดอดทนมากเป็นพิเศษ พร้อมทั้งมีไหวพริบในการต่อสู้อย่างมาก ยิ่งได้รับการฝึกหัด ฝึกซ้อมประหมัดเลี้ยงดูอย่างดีแล้ว จะมีความเป็นเลิศในเชิงต่อสู้เหนือไก่พันธุ์อื่น ๆ ผู้สนับสนุนกีฬาชนิดนี้ส่วนมากเป็นผู้ชาย เพราะเป็นผู้มีจิตใจหาความท้าทายประกอบกับมีนิสัยชื่นชอบเสียงโศกด้วยอาการพนันขั้นต่อ กล้าได้กล้าเสีย นอกจากหวังความสนุกสนานตื่นเต้นยังเป็นการแสดงความสามารถของเจ้าของไก่ในการเลี้ยงดู บำรุงรักษา คัดเลือกพันธุ์รวมทั้งการดูแลรักษาไก่ การอนุรักษ์และพัฒนาสายพันธุ์ไก่พื้นเมืองของไทย ให้บริสุทธิ์และมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ไก่ชนไทยมีความสง่างาม สมส่วน และแสดงให้เห็นถึงการเป็นนักสู้ และเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนไทย ที่ไม่มีใครจะมาแยกออกจากกันได้ (วิเชียร, 2542) ซึ่งปัจจุบันการชนไก่ในจังหวัดบุรีรัมย์ ถือว่าเป็นกีฬาประเภทหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์ มีประชากรที่นิยมเลี้ยงไก่ชน เพื่อเป็นเกมกีฬา เพื่อความสวยงาม และเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมจำนวนมาก และไก่ชนยังเป็นที่นิยมของประชาชนในเชิงเกมกีฬา และหากชนชนะ จะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวมันเองได้สูงขึ้นไปอีกหลายเท่าตัว (กรมปศุสัตว์, 2551) แต่ลักษณะและสายพันธุ์ของไก่ชนในจังหวัดบุรีรัมย์มีความหลากหลายสายพันธุ์มาก จึงทำให้มีปัญหาเรื่องการพัฒนาสายพันธุ์และการอนุรักษ์ไก่ชนพันธุ์แท้ของจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้น การศึกษานี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาสายพันธุ์และลักษณะที่ดีของไก่ชนที่เป็นที่นิยมในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การเก็บและการรวบรวมข้อมูล

1) การจัดทำแบบสอบถาม เนื่องจากการเก็บข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ จึงมีการจัดทำแบบสอบถาม โดยจะทำการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสายพันธุ์และลักษณะของไก่ชน ของประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 8 สนาม ในปี 2563

2) การคัดเลือกสนามชนไก่ เนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์ มีประชากรที่นิยมเลี้ยงไก่ชนเพื่อเป็นเกมกีฬาและความสวยงามอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีการเปิดฟาร์มเลี้ยงไก่ชนและสนามชนไก่ขึ้น โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ประชากรที่นำไก่เข้าชน ในสนามชนไก่ ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 8 สนามได้แก่ สนามชนไก่ส.โตนันต์ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ สนามชนไก่ลำปลายมาศ อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์ สนามชนไก่เพื่อนนิมิต อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์ สนามชนไก่ก้านโบาย อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์ สนามชนไก่บ้านจาน อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ สนามชนไก่หงส์ผดุงฟ้า อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ สนามชนไก่ส.สนั่นชัย อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ และสนามชนไก่ตูมใหญ่ อ.คูเมือง จ.บุรีรัมย์

3) การคัดเลือกประชากร จากการสอบถามเบื้องต้นพบว่า ในแต่ละสนามมีจำนวนไก่เข้าชนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 30 คู่ ดังนั้น สนามชนไก่ 8 สนาม จึงมีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 240 ตัวอย่าง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นี้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรที่จะทำการศึกษาและทำโรงงานวิจัยน่าเชื่อถือ จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างโดย อีรวิฑู, 2543) ในการคำนวณดังนี้

กำหนดให้
$$n = \frac{x^2 N p (1-p)}{e^2 (N-1) + x^2 p (1-p)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้
 x^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($x^2 = 3.841$)
 p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด $p = 0.5$)

ดังนั้น
$$n = \frac{3.841(240 \times 0.5)(1-0.5)}{0.05^2(240-1) + 3.841 \times 0.5(1-0.5)}$$

$= 147.94$

จำนวนประชากรทั้งสิ้น 240 ตัวอย่าง จากการคำนวณข้างต้นจะคงเหลือประชากรที่ต้องสุ่มเก็บ

ตัวอย่างจำนวน 148 ตัวอย่าง โดยจะแบ่งการเก็บข้อมูลของสนามชนไก่ทั้งทั้ง 8 สนาม สนามละ 19 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 152 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จะสอบถามเฉพาะประชากรที่นำไก่เข้าชนในสนามชนไก่ทั้ง 8 สนาม ซึ่งไก่ของผู้นำเข้าชนจะต้องเป็นไก่ที่ได้ชนในสนามนั้น จะใช้แบบสอบถาม 1 ชุดต่อประชากร 1 ตัวอย่าง และจะไม่สอบถามซ้ำในกรณีที่ประชากรนั้นนำไปเข้าชนในสนามอื่น

การวัดผลการสำรวจและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัดผลจากแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ จากข้อมูลที่ทำการศึกษาสัมภาษณ์ประชากรที่นำไก่เข้าชนในสนามชนไก่ทั้ง 8 สนาม ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ และนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ ใช้การคำนวณแบบสถิติพรรณนา หาค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา

การศึกษาข้อมูลทั่วไป

การศึกษาด้านเพศและอายุ พบว่า เป็นเพศชายทั้งหมด เนื่องจากทำการสัมภาษณ์เฉพาะประชาชนที่นำไก่เข้าชนแล้วเลือกสัมภาษณ์เจ้าของไก่ชน ซึ่งต้องเป็นไก่ที่ได้ชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.2 อายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 19 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 อายุระหว่าง 61 – 70 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.1 อายุ 70 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.3 การศึกษาด้านการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 34.2 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 28.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 13.8 ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.8 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 7.9 ไม่ได้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.6 และการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1.3 การศึกษาด้านอาชีพ พบว่า มีอาชีพเป็นอาชีพการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 27.0 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.0 เลี้ยงไก่ชน คิดเป็นร้อยละ 20.4 รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 15.1 และอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 14.5 และการศึกษาด้านประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ชน พบว่า มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ชน อยู่ที่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.6 ประสบการณ์ระหว่าง 5 – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.7 ประสบการณ์ระหว่าง 2 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.5 และมีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3 แสดงใน Table 1

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ชน

การศึกษาด้านวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงไก่ชน พบว่า ประชาชนที่นำไก่เข้าชนในสนามชนไก่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเกมกีฬา(ไก่ชน) คิดเป็นร้อยละ 31.7 เพื่อเพื่อความชอบ คิดเป็นร้อยละ 21.8 เพื่ออนุรักษ์สายพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 17.2 เพื่อจำหน่ายพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 15.3 เพื่อบริโภคในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และเพื่อจำหน่ายเป็นไก่เนื้อ คิดเป็นร้อยละ 6.8 การศึกษาด้านลักษณะการประกอบอาชีพ พบว่า ประชาชนที่นำไก่เข้าชนในสนามชนไก่ส่วนใหญ่มีลักษณะการประกอบอาชีพ เป็นอาชีพเสริม คิดเป็นร้อยละ 65.8 เป็นงานอดิเรก คิดเป็นร้อยละ 25.7 และเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 8.6 การศึกษาด้านอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ชน พบว่า อาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ชนใช้อาหารที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ข้าวเปลือก คิดเป็นร้อยละ 56.7 ใช้อาหารเสริม เช่น ปลาช่อนย่าง คิดเป็นร้อยละ 31.0 และใช้อาหารผสมสำเร็จรูป ที่มีขายตามท้องตลาด คิดเป็นร้อยละ 12.3 การศึกษาด้านการบันทึกข้อมูลการเลี้ยงและประวัติไก่ชน พบว่า การบันทึกข้อมูลในการเลี้ยงของประชาชน ส่วนใหญ่ไม่มีการบันทึกข้อมูลและประวัติไก่ชน คิดเป็นร้อยละ 71.1 และมีการบันทึกข้อมูลและประวัติไก่ชน คิดเป็นร้อยละ 29.0 การศึกษาด้านรูปแบบการเลี้ยง พบว่า การเลี้ยงไก่ชนของประชาชนนิยมการเลี้ยงแบบกึ่งขังปล่อย คิดเป็นร้อยละ 71.7 เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ 19.7 และเลี้ยงแบบปล่อยลาน คิดเป็นร้อยละ 8.6 แสดงใน Table 2

Table 1 General information about the interviewee

General information	Number (people)	%
sex		
male	152	100.0
female	0	0.0
Total	152	100.0
Age (years)		
> 20	2	1.3
21 - 30	48	31.5
31 - 40	49	32.2
41 - 50	29	19
51 - 60	15	10
61 - 70	6	4.1
< 70	3	2.1
Total	152	100.0
Education		
Not studied	4	2.6
Primary education	18	11.8
Lower secondary education	21	13.8
High school / Vocational certificate	52	34.2
Diploma / Diploma	12	7.9
Bachelor's degree	43	28.3
Master's degree	2	1.3
Total	152	100.0

Table 1 General information about the interviewee

General information	Number (people)	%
Total	152	100.0
Main occupation		
agriculture	40	27.0
Hire	23	15.1
Government service / state enterprise	22	14.5
Private business	36	23.0
Fighting cock	31	20.4
Total	152	100.0
Experience in keeping cockfights (years)		
< 1	5	3.3
2 – 4	22	14.5
5 – 9	36	23.7
< 10	89	58.6
Total	152	100.0

Table 2 Information about fighting cockfighting

General information	Number (people)	%
Main purpose of raising (Can answer more than 1 question)		
Butcher	28	6.8
Consumed in the kitchen	30	7.3
Sell breed	63	15.3
Conservation of species	71	17.2
Is a sport (cock fighting)	131	31.7
liking	90	21.8
Total	413	100.0
Occupational characteristics in rearing		
main occupation	13	8.6
additional occupation	100	65.8
hobby	39	25.7
Total	152	100.0
Fed food (Can answer more than 1 question)		
local feed	143	56.7
Feed supplements	78	31.0
concentrate	31	12.3
Total	252	100.0

Table 2 Information about fighting cockfighting

General information	Number (people)	%
Record keeping and history of cockfighting		
No data is recorded	108	71.1
Data is recorded	44	29.0
Total	152	100.0
Style of raising		
Caged	30	19.7
Release the yard	13	8.6
Semi-detached	109	71.7
Total	152	100.0

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสายพันธุ์ไก่ชน

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสายพันธุ์ไก่ชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ไก่ชนสายพันธุ์แท้ที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมเลี้ยง คือ ไก่ชนสายพันธุ์พม่า คิดเป็นร้อยละ 29.5 ไก่ชนสายพันธุ์ไทย คิดเป็นร้อยละ 4.2 ไก่ชนสายพันธุ์ปาก้อย คิดเป็นร้อยละ 3.6 ไก่ชนสายพันธุ์ไข่มุก คิดเป็นร้อยละ 0.8 และไก่ชนสายพันธุ์บราซิล คิดเป็นร้อยละ 0.0 ไก่ชนสายพันธุ์ลูกผสมสองสายพันธุ์ที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมเลี้ยง คือ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์ไข่มุก คิดเป็นร้อยละ 11.7 ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมกับสายพันธุ์ไทย คิดเป็นร้อยละ 9.7 ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์ปาก้อย คิดเป็นร้อยละ 7.3 ไก่ชนสายพันธุ์ไทยผสมสายพันธุ์ปาก้อย คิดเป็นร้อยละ 3.7 ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์บราซิล คิดเป็นร้อยละ 1.5 ไก่ชนสายพันธุ์ไทยผสมสายพันธุ์บราซิล คิดเป็นร้อยละ 0.8 และไก่ชนสายพันธุ์ปาก้อยผสมบราซิล คิดเป็นร้อยละ 0.2 ไก่ชนสายพันธุ์ลูกผสมสามสายพันธุ์ที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมเลี้ยง คือ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์ไข่มุกและสายพันธุ์ปาก้อย คิดเป็นร้อยละ 10.0 ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์ไทยและสายพันธุ์ปาก้อย คิดเป็นร้อยละ 6.0 ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์ไข่มุกและสายพันธุ์ไทย คิดเป็นร้อยละ 5.2 ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์ไข่มุกและสายพันธุ์บราซิล คิดเป็นร้อยละ 4.4 และไก่ชนสายพันธุ์ปาก้อยผสมสายพันธุ์ตราดและสายพันธุ์ไข่มุก คิดเป็นร้อยละ 1.5 แสดงใน Table 3

สายพันธุ์ไก่ชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ที่พบมากและนิยมเลี้ยงกันมากที่สุดคือ สายพันธุ์พม่า (พันธุ์แท้) สายพันธุ์พม่าผสมไข่มุก (2 สาย) และสายพันธุ์พม่าผสมกับไข่มุกและปาก้อย (3 สาย) จะเห็นได้ว่าสายพันธุ์พม่าจะเป็นสายพันธุ์ที่นำมาเป็นสายพ่อแม่พันธุ์ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสายพันธุ์ของไก่ชนที่มีลักษณะที่ดีและชนเก่ง

Table 3 Information about the fighting cocks breed

General information	Number (people)	%
Fighting cocks breed (Can answer more than 1 question)		
Myanmar	113	29.5
Thai	16	4.2
Saigon	3	0.8
Pa Koi	14	3.6
Brazil	0	0

Myanmar + Thai	37	9.7
Myanmar + Saigon	45	11.7
Myanmar + Pa Koi	28	7.3
Myanmar + Brazil	6	1.5
Thai + Pa Koi	14	3.7
Pa Koi + Brazil	1	0.2
Thai + Brazil	3	0.8
Myanmar + Saigon + Pa Koi	38	10.0
Myanmar + Saigon + Thai	20	5.2
Myanmar + Saigon + Brazil	17	4.4
Myanmar + Thai + Pa Koi	22	6.0
Pa Koi + Trat + Saigon	6	1.5
Total	383	100.0

การศึกษาข้อมูลลักษณะของไก่ชน

การศึกษาขนาดของไก่ชนที่ดี พบว่า ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่นิยมไก่ชนที่มีขนาดประมาณ 2.60 – 3.00 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 65.8 ขนาดประมาณ 2.30 – 2.60 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 23.0 และขนาดประมาณ 3.00 – 4.00 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 11.2

การศึกษาลักษณะที่บ่งบอกว่าดีเก่ง พบว่า ไก่ชนแต่ละตัวมีลักษณะประจำพันธุ์ที่ต่างกัน ซึ่งลักษณะที่บ่งบอกว่าดีเก่ง คือ ลักษณะของแข้ง คิดเป็นร้อยละ 21.1 ลักษณะรูปร่าง คิดเป็นร้อยละ 19.1 ลักษณะเดือย คิดเป็นร้อยละ 15.0 ลักษณะเกล็ด คิดเป็นร้อยละ 13.5 ลักษณะใบหน้า คิดเป็นร้อยละ 11.0 ลักษณะหงอน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ลักษณะท่าทางการเดิน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และลักษณะอก คิดเป็นร้อยละ 5.0

การศึกษาลักษณะของแข้งไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมแข้งกลม คิดเป็นร้อยละ 46.7 แข้งเหลี่ยม คิดเป็นร้อยละ 17.8 แข้งพันลำ คิดเป็นร้อยละ 9.9 แข้งเรียวยาว คิดเป็นร้อยละ 7.9 แข้งจระเข้ขบฟัน คิดเป็นร้อยละ 7.9 แข้งลำเทียน คิดเป็นร้อยละ 4.6 แข้งกำไล คิดเป็นร้อยละ 3.3 แข้งหลบต๋นย คิดเป็นร้อยละ 0.7 แข้งกระบองเพชรหรือกระบองยักษ์ คิดเป็นร้อยละ 0.7 และแข้งบัวไหมหรือแข้งขุนนาง คิดเป็นร้อยละ 0.7

การศึกษาสีของแข้งไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมแข้งสีเหลือง คิดเป็นร้อยละ 48.0 แข้งสีดำ คิดเป็นร้อยละ 32.2 แข้งสีเขียว (อมดำ) คิดเป็นร้อยละ 14.5 และแข้งสีขาว (อมชมพู) คิดเป็นร้อยละ 5.3

การศึกษาลักษณะเกล็ดของไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมเกล็ดสองแถว คิดเป็นร้อยละ 52.6 เกล็ดกำไล คิดเป็นร้อยละ 15.8 เกล็ดสามแถว คิดเป็นร้อยละ 13.2 เกล็ดพันลำ คิดเป็นร้อยละ 11.2 เกล็ดจระเข้ขบฟัน คิดเป็นร้อยละ 3.9 เกล็ดบัวแข่ง คิดเป็นร้อยละ 1.3 เกล็ดสังวาลเพชร คิดเป็นร้อยละ 1.3 และเกล็ดเหินบ คิดเป็นร้อยละ 0.7

การศึกษาลักษณะของเดือย พบว่า ส่วนใหญ่นิยมเดือยเข็ม คิดเป็นร้อยละ 32.9 เดือยขนเม่น คิดเป็นร้อยละ 30.3 เกล็ดแผด คิดเป็นร้อยละ 13.2 เตือนคัต คิดเป็นร้อยละ 11.2 เดือยหวาน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และเดือยคุด คิดเป็นร้อยละ 1.3

การศึกษาลักษณะของหงอนไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยม หงอนหิน คิดเป็นร้อยละ 45.4 หงอนจักรหรือหงอนแจ้ คิดเป็นร้อยละ 26.3 หงอนกุหลาบ คิดเป็นร้อยละ 11.8 หงอนผสม คิดเป็นร้อยละ 7.9 หงอนเบ้ คิดเป็นร้อยละ 5.9 และหงอนถั่ว คิดเป็นร้อยละ 5.6

การศึกษาลักษณะของคิ้วไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมลักษณะคิ้วนูนเป็นเส้นโค้งไปกับเบ้าตา คิดเป็นร้อยละ 82.9 ลักษณะคิ้วลิงหรือคิ้วกังฉิน คิดเป็นร้อยละ 11.8 และไม่มีคิ้ว คิดเป็นร้อยละ 5.3

การศึกษาลักษณะของหน้าอกไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมลักษณะอกกว้างใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 68.4 ลักษณะอกกลมคล้ายรูปไข่ คิดเป็นร้อยละ 11.8 และอกรูปปลีกล้วย คิดเป็นร้อยละ 9.9

การศึกษาสีของผิวหนังไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมสีแดงสด คิดเป็นร้อยละ 96.7 สีแดงอมชมพู คิดเป็นร้อยละ 2.0 และสีชมพูอ่อน คิดเป็นร้อยละ 1.3

การศึกษาสีขนของไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยม สีเขียวหรือเขียวเลา คิดเป็นร้อยละ 31.1 สีกรด คิดเป็นร้อยละ 28.4 สีเทา คิดเป็นร้อยละ 23.3 สีลาย คิดเป็นร้อยละ 10.0 และสีต่างน้ำดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ 7.2

การศึกษาเชิงของไก่ชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมเชิงชนเป็นเชิงมัลล่อ คิดเป็นร้อยละ 20.3 เชิงเท้าบ่า คิดเป็นร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 13.2 เชิงบน คิดเป็นร้อยละ 12.8 เชิงตั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.7 เชิงมัด คิดเป็นร้อยละ 12.3 เชิงลายซีกลิ้ม คิดเป็นร้อยละ 11.4 เชิงสาด คิดเป็นร้อยละ 10.1 และเชิงลง คิดเป็นร้อยละ 7.2

การศึกษาลักษณะการเข้าชน พบว่า ส่วนใหญ่นิยมลักษณะการเข้าชนสองคอ คิดเป็นร้อยละ 34.0 ลักษณะการเข้าชนสองหน้า คิดเป็นร้อยละ 31.0 ลักษณะชนสองปีก คิดเป็นร้อยละ 21.9 และลักษณะชนสองขา คิดเป็นร้อยละ 13.1 แสดงใน Table 4

การศึกษาข้อมูลรูปแบบการเลี้ยง

การศึกษาเทคนิควิธีการเปรียบไก่ พบว่า ส่วนใหญ่นิยมใช้เทคนิคการเปรียบไก่โดยดูจากน้ำหนัก คิดเป็นร้อยละ 19.8 อายุ คิดเป็นร้อยละ 17.4 น้ำหนัก คิดเป็นร้อยละ 17.4 เตี้ย คิดเป็นร้อยละ 16.9 แข็ง คิดเป็นร้อยละ 12.7 สีผิวหนัง คิดเป็นร้อยละ 8.7 และความยาวลำตัว คิดเป็นร้อยละ 6.8

Table 4 Characteristics of cockfighting

General information	Number (people)	%
cocks fighting weight (kg)		
2.30 - 2.60	35	23.0
2.60 - 3.00	100	65.8

3.00 - 4.00	17	11.2
Total	152	100.0
Characteristics that indicate that it is good at hitting (Can answer more than 1 question)		
shin	150	21.1
scale	96	13.5
spur	107	15.0
crest	65	9.1
shape	136	19.1
face	76	11.0
Walking posture	45	6.3
breast	35	5.0
Total	710	100.0
Shin Characteristics		
Round shin	71	46.7
Square shin	27	17.8
Rattan Tapered Leg	12	7.9
Shin spiral	15	9.9
Shin bracelets	5	3.3
Shin avoiding the implication	1	0.7
Shin Lam Thian	7	4.6
Shin cactus or giant cactus	1	0.7
Shin Bua wai or noble shins	1	0.7
Crocodile shins grit teeth.	12	7.9
Dragon Scale Shin	0	0.0
Total	152	100.0
Shin's color		
White (pink)	8	5.3
Yellow	73	48.0
black	49	32.2
Green (Blackish)	22	14.5
Total	152	100.0

Table 4 Characteristics of cockfighting (on)

General information	Number (people)	%
Characteristics of flake		
Double row	80	52.6
Three rows	20	13.2
Bangle flake	24	15.8

flake spiral	17	11.2
flake tuck	1	0.7
Lotus shin flake	2	1.3
Diamond Sangwan flake	2	1.3
Crocodile flake grit teeth	6	3.9
Total	152	100.0
Characteristics of spur		
Needle spur	50	32.9
Hedgehog	46	30.3
Twin spur	20	13.2
Ax spur	15	9.9
Ingrown spur	2	1.3
Ivory spur	2	1.3
Total	152	100.0
Characteristics of comb		
stone	69	45.4
single	40	26.3
rose	18	11.8
nuts	4	2.7
mix	12	7.9
Skewed	9	5.9
Total	152	100.0
Characteristics of eyebrows		
Yonder is a curve with the eye socket	126	82.9
Monkey eyebrows	18	11.8
no eyebrows	8	5.3
Total	152	100.0

Table 4 Characteristics of cockfighting (on)

General information	Number (people)	%
Characteristics of chest		
Large chest	104	68.4
The chest is round, oval-shaped.	33	21.7
Banana cabbage	15	9.9

Total	152	100.0
Skin color		
Bright red	147	96.7
Light pink	2	1.3
Reddish pink	3	2.0
Total	152	100.0
Coat color (can be answered more than 1 question)		
Green or green tea	103	31.1
Acid color	94	28.4
Gray	77	23.3
white stripes	33	10.0
Dappled flowers	24	7.2
Total	331	100.0
Oriented Fighting cocks (can be answered more than 1 question)		
Splash	56	10.1
Foot of the shoulder	73	13.2
Downward	40	7.2
Sheave	68	12.3
Upstairs	71	12.8
Deceptive	112	20.3
vertical	70	12.7
Wedge pattern	63	11.4
Total	553	100.0
Collision characteristics (can be answered more than 1 question)		
Double face collision	101	34.0
Two-necked bump	92	31.0
Bump on two wings	65	21.9
Bump on two legs	39	13.1
Total	297	100.0

การศึกษาเทคนิคที่ใช้ในการฝึกซ้อมไก่ พบว่า สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการเลี้ยงไก่ก่อนนำไปชน คือ การฝึกซ้อมไก่ การออกกำลังกาย บำรุงเพื่อให้ได้ไก่ชนที่มีความแข็งแรง อดทนต่อคู่ต่อสู้ ซึ่งเทคนิคที่นิยมใช้ในการฝึกซ้อมไก่ชน คือ การกราดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 17.0 วิ่งสุม คิดเป็นร้อยละ 16.8 การกราดแดด คิดเป็นร้อยละ 16.4 การซ้อมนวมไก่ คิดเป็นร้อยละ 16.3 การโดดหลุม คิดเป็นร้อยละ 11.8 วิ่งวงล้อ คิดเป็นร้อยละ 11.3 การโยนเบาะ คิดเป็นร้อยละ 8.4 และการว่ายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 2.0

การศึกษาการดูแลก่อนการชน พบว่า ประชาชนผู้เลี้ยงไก่ชน จะดูแลโดยให้กินสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 22.0 ให้กินพืชผัก คิดเป็นร้อยละ 21.5 ให้กินธัญพืช คิดเป็นร้อยละ 19.4 ให้อาหารเสริม คิดเป็นร้อยละ 18.0 ให้อาหารปฏีชีวนะ คิดเป็นร้อยละ 11.1 ประคบกระเบื้อง คิดเป็นร้อยละ 4.6 และการตรวจสอบบาดแผล คิดเป็นร้อยละ 3.5

การศึกษาการดูแลขณะชน พบว่า ประชาชนผู้เลี้ยงไก่ชน จะดูแลโดยจะตรวจสอบบาดแผล คิดเป็นร้อยละ 22.5 ให้อาหารปฏีชีวนะ คิดเป็นร้อยละ 20.7 ประคบกระเบื้อง คิดเป็นร้อยละ 19.6 ให้กินธัญพืช คิดเป็นร้อยละ 12.9 ให้สมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 8.4 ให้อาหารเสริม คิดเป็นร้อยละ 6.7 ให้กินพืชผัก คิดเป็นร้อยละ 6.4 และให้ไก่ฝึกฟ้อน คิดเป็นร้อยละ 2.8

การศึกษาการดูแลหลังชน พบว่าประชาชนผู้เลี้ยงไก่ชน จะดูแลโดยจะตรวจสอบบาดแผล คิดเป็นร้อยละ 20.5 ประคบกระเบื้อง คิดเป็นร้อยละ 20.4 ให้ยาปฏิชีวนะ คิดเป็นร้อยละ 19.0 ให้อาหารเสริม คิดเป็นร้อยละ 13.1 ให้สมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 10.3 ให้กินพืชผัก คิดเป็นร้อยละ 10.0 และให้กินธัญพืช คิดเป็นร้อยละ 6.7 แสดงใน Table 5

Table 5 Style of raising of cockfighting

General information	Number (people)	%
How to compare chickens (can be answered more than 1 question)		
weight	148	19.8
height	130	17.4
Body length	51	6.8
shin	95	12.7
spur	126	16.9
Skin color	65	8.7
age	132	17.7
Total	747	100.0
Techniques used in training chickens (can be answered more than 1 question)		
Chicken Mitt Practice (Chicken Wrestling)	145	16.3
Random run	150	16.8
Running wheel	101	11.3
Pitting	105	11.8
Swimming	17	2.0
Tossing	75	8.4
Take a shower	152	17.0
Sun exposure	146	16.4
Total	891	100.0

Table 5 Style of raising of cockfighting (on)

General information	Number (people)	%
Care before the collision (can be answered more than 1 question)		
Check the wound	20	3.0
Compress the tiles	26	4.0
Exercise	149	21.0
Give antibiotics	63	9.0

Give herbs	125	17.0
Provide supplement	101	14.3
To eat whole grains *	110	15.0
To eat vegetables **	122	16.7
Total	567	100.0
Care while bumping (can be answered more than 1 question)		
Check the wound	150	22.5
Compress the tiles	131	19.6
Exercise	0	0
Give antibiotics	138	20.7
Give herbs	56	8.4
Provide supplement	45	6.7
To eat whole grains *	86	12.9
To eat vegetables **	43	6.4
Other ***	19	2.8
Total	668	100.0
Care after crash (can be answered more than 1 question)		
Check the wound	150	20.5
Compress the tiles	149	20.4
Exercise	0	0
Give antibiotics	138	19.0
Give herbs	75	10.3
Provide supplement	96	13.1
To eat whole grains *	49	6.7
To eat vegetables **	73	10.0
Total	730	100.0

วิจารณ์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ชนส่วนใหญ่เป็นชาย ซึ่งกลุ่มผู้เลี้ยงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงเพื่อเป็นเกมกีฬา(ไก่ชน) อาชีพหลักการเกษตร รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว คล้ายคลึงกับงานของ หฤษฎ์, (2556) ได้ศึกษาเรื่องธุรกิจการเลี้ยงไก่ชนในอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่า กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ชนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เลี้ยงไว้ชนในสนามชนไก่ รองลงมาคือจำหน่ายพันธุ์ อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ข้าราชการ ฯลฯ

สายพันธุ์ไก่ชนที่นิยมนำเข้าชน ส่วนใหญ่จะเป็นไก่ชนสายพันธุ์แท้ คือ สายพันธุ์พม่า ส่วนไก่ชนลูกผสมสองสายพันธุ์ คือ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมกับไข่มุก ไก่ชนลูกผสมสามสายพันธุ์ ได้แก่ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมไข่มุกและปาก้อย นิยมใช้วิธีจับคู่ผสมให้ไก่ชนผสมกันเองตามธรรมชาติ ลักษณะของพ่อพันธุ์ที่คัดเลือก คัดเลือกจากประวัติที่ดี เคยชนชนะมาก่อน มีชั้นเชิงดี ตีแม่น ลักษณะแม่พันธุ์ที่คัดเลือก คือเป็นสีเดียวกันกับพ่อพันธุ์ ลำตัวสมส่วน เลี้ยงลูกเก่ง ลักษณะของไก่ชนที่นิยมนำเข้ามาชน พิจารณาจากองค์ประกอบภายนอกของตัวไก่โดยมีลักษณะดังนี้ มีน้ำหนักประมาณ 2.60 – 3.00 กิโลกรัม แข็งกลม เก้งสองแถว เตี้ยเข้ม หงอนหิน ลักษณะคิ้วนูนเป็นเส้นโค้งไปกับเขี้ยว หน้าอกกว้างใหญ่ ผิวหนังสีแดงสด สีขนสีเขียวหรือเขียวเลา เข็มขนเป็นเข็มมัลลัสและมีการเข้าขนสองหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์เดช, (2560) ทำการศึกษาสายพันธุ์และลักษณะไก่ชนในสนามชนไก่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้เลี้ยงไก่นิยมนำไก่เข้าชนส่วนใหญ่ เป็นไก่ชนสายพันธุ์พม่า และเป็นสายพันธุ์ที่นำเข้ามาชนในสนามชนไก่มากที่สุด และลักษณะแข้งไก่ชนเป็นส่วนที่สำคัญในการคัดเลือก

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเลี้ยง ประชาชนผู้เลี้ยงไก่ชนส่วนใหญ่เลี้ยงแบบกึ่งเชิงปล่อยโดยจะปล่อยให้ไก่ชนได้ออกไปหาอาหารตามแหล่งธรรมชาติ เช่น หญ้า ผัก เศษอาหาร เป็นต้น นิยมใช้อาหารที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ข้าวเปลือก ปลายข้าว แดงกวาง ฯลฯ และมีอาหารเสริมและยาบำรุงในช่วงที่ไก่ต้องการบำรุงสมุนไพรมีการท้าวขันให้ไก่ชน

จากการศึกษาพบว่า ผู้เลี้ยงไก่ชนส่วนใหญ่ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลในการเลี้ยงและประวัติไก่ชนโดยให้เหตุผลว่าการจดบันทึกยุ่งยาก ส่วนมากจะใช้การจำ มีรูปแบบการผสมพันธุ์ส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีจับคู่ผสมให้ไก่ผสมกันตามธรรมชาติ (การปล่อยให้พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์อยู่ภายในคอกเดียวกัน) เป็นรูปแบบการผสมพันธุ์ที่สะดวกไม่ยุ่งยาก และได้สายพันธุ์ที่ตรงตามความต้องการของผู้เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับ วิเศษ, (2543) กล่าวว่า การเริ่มต้นการเลี้ยงไก่อาจทำได้หลายวิธี เช่น การซื้อลูกไก่มาเลี้ยง ซึ่งไก่รุ่นหรือแม่ไก่อามาเลี้ยงแล้วผสมพันธุ์เองจะได้ลักษณะที่ตรงต่อความต้องการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ประหยัดและนิยมมากที่สุด คล้ายคลึงกับกับ อภิรัฐ, (2546) ได้ศึกษาการเลี้ยงไก่ชน ในอำเภอพล จังหวัดขอนแก่นจากเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม สรุปได้ว่าวิธีการจัดหาพ่อแม่พันธุ์ที่ผู้เลี้ยงไก่ชนขนาดเล็กนิยมมากที่สุด คือการเพาะเลี้ยงเอง วิธีการจัดหาพ่อแม่พันธุ์ ของฟาร์มขนาดใหญ่

สรุป

ผู้ที่นำไก่เข้าชนในสนามชนไก่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีอาชีพหลักคือการเกษตร มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ชนอยู่ที่ 10 ปีขึ้นไป การเลี้ยงไก่ชนมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเกมกีฬา (ชนไก่) เลี้ยงเป็นอาชีพเสริม ไก่ชนที่นำเข้าชนมีอายุระหว่าง 11 – 15 เดือน นิยมใช้อาหารที่หาได้ในท้องถิ่น ไม่มีการบันทึกข้อมูล เป็นการเลี้ยงแบบกึ่งเชิงปล่อย จำนวนไก่ทั้งหมดประมาณ 100 ตัวขึ้นไป แหล่งที่มาของไก่ชนได้มาจากการซื้อจากคนรู้จัก สายพันธุ์ไก่ชนที่นิยมนำเข้าชน คือ ไก่ชนสายพันธุ์แท้ ได้แก่ ไก่ชนสายพันธุ์พม่า ไก่ชนลูกผสมสองสายพันธุ์ ได้แก่ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมกับสายพันธุ์ไข่มุก ไก่ชนลูกผสมสามสายพันธุ์ ได้แก่ ไก่ชนสายพันธุ์พม่าผสมสายพันธุ์ไข่มุกและสายพันธุ์ปากก้อย นิยมใช้วิธีจับคู่ผสมให้ไก่ชนผสมกันเองตามธรรมชาติ ลักษณะของพ่อแม่พันธุ์ที่คัดเลือก คัดเลือกจากประวัติที่ดี เคยชนชนะมาก่อน มีชั้นเชิงดี ตีแม่น ลักษณะแม่พันธุ์ที่คัดเลือก คือเป็นสีเดียวกันกับพ่อพันธุ์ ลำตัวสมส่วน เลี้ยงลูกเก่ง ลักษณะของไก่ชนที่นิยมนำเข้ามาชน พิจารณาจากองค์ประกอบภายนอกของตัวไก่โดยมีลักษณะดังนี้ มีน้ำหนักประมาณ 2.60 – 3.00 กิโลกรัม แข็งกลม เก้งสองแถว เตี้ยเข้ม หงอนหิน ลักษณะคิ้วนูนเป็นเส้นโค้งไปกับลำตัว หน้าอกกว้างใหญ่ ผิวหนังสีแดงสด สีขนสีเขียวหรือเขียวเลา เขียงเป็นเขียงม้วนและมีการเข้าชนสองหน้า ผู้เลี้ยงไก่ชนมีเทคนิคการเปรียบไก่โดยดูจากน้ำหนักตัวของไก่ชน การฝึกซ้อมไก่ชนคือการวิ่งสู้ การดูแลก่อนชนนิยมให้กินสมุนไพรมะนาวเสริมสร้างสุขภาพของไก่ชน การดูแลขณะชนและหลังชนจะนิยม ตรวจสอบบาดแผลและทำการรักษาเพื่อให้ไก่ได้ฟื้นตัวโดยเร็ว ดังนั้นการเลี้ยงไก่ชนสามารถไปอาชีพทางเลือก ของเกษตรกรที่สนใจได้ และการคัดเลือกไก่ชนจากลักษณะและสายพันธุ์จะเป็นตัวช่วยที่ดีแก่เกษตรกรมือใหม่ได้เป็นอย่างดี

คำขอบคุณ

การศึกษาลักษณะสายพันธุ์ของไก่ชนและการจัดการไก่ชนในสนามชนไก่ เขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ ผู้ให้ข้อมูลและผู้ดูแลสนามทั้ง 8 สนาม ได้แก่ คุณทรงพล หาญสุวรรณ ผู้ดูแลสนามชนไก่บ้านจาน คุณวิโรจน์ พาสุพรรณ ผู้ดูแลสนามชนไก่หงส์ผดงตา คุณแทนไท นามวงศ์ ผู้ดูแลสนามชนไก่เพื่อนนิมิตร คุณภักดีทวี ต่างกระโทก ผู้ดูแลสนามชนไก่ก้านย้อย คุณวิเศษ โตอนันต์ ผู้ดูแลสนามชนไก่ส.โตอนันต์ คุณพิทยา สิ้นใหม่ ผู้ดูแลสนามชนไก่ลำปลายมาศ คุณสนั่น มีสินปี ผู้ดูแลสนามชนไก่ส.สนั่นชัย และคุณนางวานิชย์ สารวมรัมย์ ผู้ดูแลสนามชนไก่ตูมใหญ่ ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมปศุสัตว์. 2551. ประมวลสถิติ ประจำปี 2550. กรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร.

- ณรงค์เดช แก้วเนตร, นันทภรณ์ แสนสุข, อัมพิกา สุขขุนทด. 2560. การศึกษาสายพันธุ์และลักษณะของไก่ชนในสนามชนไก่ เขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : [http://rms.msu.ac.th/upload/research_scholar/FBA-2560-05_7641\(17\).pdf](http://rms.msu.ac.th/upload/research_scholar/FBA-2560-05_7641(17).pdf). ค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2562.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. 2543. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิสิต ตั้งตระการพงษ์. 2542. ไก่ชนพระนเรศวรมหาราช. กรมปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด พิษณุโลก.
- วิเชียร สันตศิรี. 2542. การเลี้ยงไก่ชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์เพื่อการเกษตร 2542. กรุงเทพมหานคร.
- วิเศษ อัครวิทยากุล. 2543. การเลี้ยงไก่ชน. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.
- หฤษฎ์ เสาวรส. 2556. การศึกษาธุรกิจการเลี้ยงไก่ชนในอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จันทบุรี.
- อภิรัฐ ปัจจุทา. 2546. ธุรกิจการเลี้ยงไก่ชนในอำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (ธุรกิจ การเกษตร). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.